

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Obligaciones status suscepti primo loco à religioso subeundæ. Cap. xx.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

Solutus es ab hac vxore, & statum solitudinis professus es, noli ad externas actiones ex professo exire, neque in alienam messem falce mittere, neque aliena negotia tractare, quia sine vxore, sine animatum videlicet cura, sanctus esse poteris, & tuo statui te accommodans, magnam puritatem consequeris. Tandem vt communis parcemia te moneat: Spartam natus es, hanc orna. Monachus es, ne clericum agas, id est, ne relicta quiete, & solitudine functiones clericales presumas: clericus es, & Apostolica vitæ sectator, ne vt monachum te geras, & curam tuæ vocationis abiecta, ad tibi non congruum, nec permissam quietem aspices. Esto tua forte, & tua vocatione contentus, quæ procul dubio apprimè custodita, efficacis est te hominem spiritualem facere, & ad magnam sanctitatem prouehere.

Obligaciones status suscepti, primo loco à religioso subeunda.

CAPVT XX.

VOD nunc tractandū aggredimur, nō multum à præcedente doctrina se iugitur, nisi quod illa stabilitatem & quietem in accepto statu exiget, istud verò nunc explicandum intra propriam statum maiorem curam rerum nobis iniunctarum exposcit. Sunt enim nonnulli satis in sua vocatione quieti, sed ministerio sibi iniuncto non satis addicti, qui cursum, & leuiter ad illud se applicat, vt aliis negotiis magis sibi gratis intendant. Videbis religiosum ad excipiendas confessiones peccatorū, ab obedientia destinatum, cui iucundius est libellos spirituales euoluere, & orationibus fundendis incubere: is numerū confitentium pro Dei gloria, & animarū salute non auget, ad excipiendam alicuius confessionem vocatus statim, vel litera incepta exit, cum iam tandem exit, eo zelo, quo deberet. peccatorem ad compunctionem, & delictorum detestationem non mouet, sed breuiter se ab illa vtilissimæ occupatione expedit, vt ad cellam redeat, & cæptæ lectioni, aut orationi statim insistat. Videbis alium ad gubernandi onus electum, qui literatus est, & disciplinarum, quas professus est, promouendarum amicus: is à subditorum cura se subtrahit, nec illos frequenter alloquitur, nec ipsorum tum internas, tum externas necessitates auscultat, nec eos verbo exhortationis pascit, nec primis, vt exemplo alios moueat ad communes cœnobij obseruantias accedit, sed horas non paucas ex gubernatione furatur, quas in studio, & doctorum lectione consumat. Videbis etiam alium ad concionandum vocatum, qui externis secularium negotiis, & alloquutionibus delectatur, quibus vt totū se tradat, nec Sanctorum patrum lectioni vacare, neque profunda, & longa meditatione occupari, (quod ad verbum Dei seminandum summè necessarium est) neque spiritum deuotionis, & animum diuinis rebus semper intentum habere curat. Quid alios referam, qui sanctioribus studiis, ad quæ tamen non tenentur, se occupant, & eorum prætextu, sui status onera, & obligationes prætermittent, quos desiderio maioris perfectionis aduersarius decipit, & vt consilia perficiant, vel (quod verius est) suam voluntatem compleant, à debitis exercitiis auertit? Hi omnes discant prudentiam, & ordinem rerum intelligant; intelligant, in-

quam, vt quæ cognouerint, opere compleat. Sciant se debere diligentissimè in res sibi iniunctas incumberere, & onera sui status præcipua habere, & primo loco prestare, quibus debita ratione perfundis, poterunt rebus aliis non debitis piis ac sanctis intendere. Si verò peruertant ordinem, & illis, aut omnino prætermittis, aut leuiter factis ista suscipiant, se magna impedimentum mentis profectui ponere, & à perfectionis via declinare non dubitent.

Hic enim conatus perficiendi, quæ iniuncta non sunt, & ab obedientia, aut proprio statu iniuncta aspernandi, indicium est animi se ipsum regentis, & propriam voluntatem, ac carnalem affectum consectantis, quem esse virtutis inimicum, & perfectionis hostem, Salomon eleganti sententia confirmat. Qui obseruat ventum, inquit, non seminat, & qui considerat nubes numquam metet. Est ac si dixisset: Qui in omnibus, quod sibi commodissimum est exquirat, & quod sibi iucundissimum est, explere nititur, is profectò semen non seminat, ex quo præmium æternum metat. Seminat enim opera vitio propriæ voluntatis, & inordinati amoris infecta, quæ dum soli homini operanti placent, fructum æterni præmij non ferunt. Sed audiamus Basilium perspicuè docentem, affectum iustum animi esse sibi placentis, & non Dei gloriam, sed propriam commoditatem querentis indicium. Qui seipsum abnegauit, ait, se seque voluntatibus suis omnibus spoliavit, is non quod vult facit, sed quod docetur. Neque verò ratio permittit, cum sibi ipsi, quod expediat, diligere, qui gubernationem aliis tradiderit. Siquidem hi esse debent, qui ad quamcumque remabilem esse illum iudicauerint, arbitratu suo in nomine Domini ipsam instruant. Qui autem ipse in deligenda sibi aliqua arte moneve, cupiditati suæ obsequitur, is planè sibi notam inurit, seque prodit; primò se sibi ipsi placere, documento est, deinde artem illam cæteris antepone, aut propter gloriam vitæ huius, aut lucris spem, aut aliud aliquid id genus in eam artem propensiore affectu, aut postremò propter ignauiam, pigritiamve, quod ea videlicet laboris sit leuioris. In quo autem hæc insunt, ab hoc planissimè intelligi potest, nondum absterlas esse omnes animi morborum labes. Quæ sententia grauissima, cum, qui se à proprio ministerio auersum, & aliis occupationibus affectum inuenit, non ad sibi placendum, & suæ voluntati obsequendum, sed ad inuestigandam huius mali radicem, & ad eam euellendam incitabit. Nam si hæc radix pigritia est, eam amator perfectionis, se ad sanctos labores adhortans, per impigram mentem excinet. Si est alicuius commoditatis spes, illam desiderio abnegationis ablegabit. Si est inanis gloriosa amor, hunc humilitas, & sui contemptus proteret. Si autem est sola leuis voluntas, & naturæ ipsius vana propensio, ista suo pte nutu amans, & illa resurans, gratia illam, ac consideratio diuinæ voluntatis euinct. Faciat itaque spiritualis vir ex veneno cheriacam, & ex morbo medicinam, & dum suam voluntatem negat, & studiis minus iucundis, diligenter intendit, quia debita sunt, & alia magis grata, quia sunt voluntaria, in horas succifugas referuat, vitio propriæ voluntatis medicamentum adhibet, & salutem animæ, quæ tota in explectione diuinæ voluntatis sita est, aptissimo remedio conquirat.

Laboriosum est, & molestum istas radices euellere, ex quibus rami occupationum minus necessariorum germinant, quæ nos ab studiis debitis, &

Ecc. 11.

Basil. reg. 4.1. Eius. dist. 1.

eo ipso

eo ipso vilioribus abstrahunt, ideoque remedium in quaerendum est, quo homo hanc difficultatem propellat. Illud autem erit, quod habet agrotus, ut si bi ipsi sumptionem amarissimam potionis suadeat. Si enim iste considerat potum felle amariorem, esse se concupitæ sanitatis remedium, & hac consideratione se vincit, & ad bibendam illam imaginem mortis insilgat: ita quisque animaduertat, studia, & occupationes debitas, vel ab obedientia, vel ab statu præscriptas, instrumenta esse efficacissima ad perfectionem assequendam, alia verò negotia voluntaria, quatenus debitas occupationes impediunt, perfectionem etiam impedire, & finem ipsum, propter quem assumuntur, ablegare. Vnde de id cognoscemus? Certè ex eo, quod actiones, siue à prælato, siue ab ipso statu, nobis impostæ, à Deo ipso impostæ sunt, alia verò, licet bonæ, si ab illis primis nos euocent, hac ratione, qua nos à debitis retrahunt, non à Deo suadente, aut præcipiente, sed à nostra voluntate, & à nobismet ipsis oriuntur. Manifestum est autem hominem non propriæ voluntatis expletionem, sed diuinæ voluntatis, & celestium præceptorum, aut consiliorum obseruatione proficere. Qui diligit me, ait Dominus, sermonem meum seruabit: non verò dixit: Qui diligit me, suam propriam voluntatem sequetur, aut suo iudicio gubernabitur, aut suas sententias, definitionesque custodiet. Si ergo non sequela propriæ voluntatis, sed obedientia, qua subiicimur voluntati Dei, signum est, & effectus charitatis, apertum est, quia hæc obedientia & non propriæ voluntatis, nec particularium exercitiorum, si studia obedientiæ quoquomodo impediunt, expletionem proficimus. Ad quod explicandum optimè Bernardus ait: Vereor, ne & inter nos aliqui sint, quorum non acceptet munera sponsus, eo quod non redoleant lilia. Etenim si in die ieiunij mei inueniatur voluntas mea, non tale ieiunium elegit sponsus, nec sapit illi ieiunium meum, quod non liliū obedientiæ, sed vitium propriæ voluntatis sapit. Ego autem non solum de ieiunio, sed de silentio, de vigiliis, de oratione, de lectione, de opere manuum, postremò de omni obseruatione monachi, ubi inuenitur voluntas sua in ea, & non obedientia magistri sui, id ipsum sentio. Minimè prorsus obseruantias illas, & si bonas in se, tamen inter lilia, id est, inter virtutes censuerim deputandas: sed audiet à propheta, qui eiusmodi est. Num quid tale est obsequium, quod elegit, dicit Dominus. Et addit: in die bonorum tuorum inueniuntur voluntates tuæ. Grande malum propria voluntas, quia fit, ut bona tua tibi bona non sint. Si hoc dicit sanctissimus pater, de bonis sine iussu prælati, & obedientia præsumptis, quid de illis diceret, quæ obedientiam eneruant, quæ studium actionum debitarum impediunt, & nos ab amore diuinæ voluntatis, in his actionibus contentæ diuellunt? Sanè numquam Bernardus ea probaret, nec instrumenta perfectionis, sed magis impedimenta cognosceret. Qui enim hæc studia, licet bona, cum detrimento obligationum sui status sequitur, propria voluntate raptatur, quæ cum instabilis sit, & ad multa procliuus, cor miseri hominis in mille partes discindit, & obsequio innumerabilium rerum addicit. Non potest verò qui ab vno, id est, à Dei voluntate recedit, & tot dilecta amplecti contendit, cordis pace, & tranquillitate letari. Quare his propriæ voluntatis amatoribus, & obedientiæ contemptoribus possumus dicere, quod Abimelech loquutus est per fratres suos ad ciues Sichem: Quid vobis est melius, ut dominantur

Ionn. 14.

Bern. ser. 71. in cans.

Isai. 58.

Iudi. 9.

A vestri septuaginta viri omnes filij Ierobaal, an vt dominetur vnus vir? Simulque considerate, quod os vestrum, & caro vestra sum. Qui enim sunt filij Ierobaal, nisi propriæ voluntatis nostræ, iam non in mala, sed in bona studia tendentes, quæ secundum externam speciem, idolum, id est, vitium impugnans, & secundum veritatem, obedientiæ, & statui nostro contradicunt? Et quis est vnus vir, nisi diuinum beneplacitum, quod in nos dominium vendicat, & ad actiones obedientiæ prouocat? Cui bene conuenit, quod os nostrum, & caro nostra nuncupetur: quoniam non vt implacabilis herus nos duriter tractat, sed vt amantissimus pater nostræ infirmitati condescendit. Quid itaque est melius, an hoc diuinum beneplacitum sequat, an sub prætextu boni illud obedientia explicatum contemnere, & nostris voluntatibus implicari?

B Primo igitur loco obedientiæ, & rerum ab ipsa præscriptarum, & obligationum nostri status rationem habeamus, & numquam eas propter particularia exercitia omitamus, aut minus perfectè & diligenter præstemus. Si tu sacerdos es, numquam colore meditandi, aut orationi mentali vacandi, canonicarum horarum pensum festinè persoluas, sed hoc debito debite, id est, attentè & deuotè persoluto, quod temporis supererit, sanctæ meditationi, & rerum diuinarum contemplationi tribue. Si rerum temporalium administras, numquam prætextu legendi, aut orandi, curam & laborem tibi demandatum omitas, sed gnauiter tuo labore persunctus, quod vacat, in lectionem & orationem incumbere. Si operarius vineæ Christi es, & animarum curandarum munus suscepisti, ne literarum, & studiorum amor te dementet, sed præcipuum tempus tam sanctum, & sublime ministerium sibi vendicet, cum verò nemo te quærat, aut commodè neminem potes quærere, tunc non inutilibus, sed tuo ministerio accommodatis disciplinis stude. Breuiter quamcumque occupationem, aut ab obedientia, aut ab statu tuo iniunctam habeas, hanc perfectissimè exequere, & tanta mentis tranquillitate, ac si nihil tibi faciendum superesset, elaborare procura, qua, vt decet, absoluta, poteris non sine magno merito pijs alijs, & specialibus studijs, vt otiositatem fugias, & anima salutem consulas, te ipsum occupare. Sed illa maiori contentione perficienda sunt, maiori tranquillitate præstanda, quæ ex eo, quod iussa sunt, gratiora à Domino existimantur, & cæteris paribus efficaciora sunt, vt operantis mentem perficiant. De rebus nobis iniunctis illud intelligendum est: hæc oportuit facere: de studijs verò supererogationis, quod statim sequitur: & illa non omittere. Illa vocantur maxima, quoniam semper maximum putare debemus, quod Deus præcipit, quod à nobis manifestè exigit, quod si omitamus, talis prætermisio illi displicet. Hæc vocantur minima, licet nonnumquam secundum suam naturam sint magna, quoniam ex eo quod iussa non sunt, numquam debent præceptis anteponi, nec cum ipsorum detrimento tractari. Illi omnimodis faciendæ sunt, quoniam ea, vel facere, vel non facere, nequaquam nostro arbitrio relinquuntur, sed vt omnino faciamus, iniungitur. Hæc verò omittenda non sunt, si videlicet negotia ad quæ obligatione tenemur, nec diem totum occupant, nec tempus ea præstandi præcipiant. Sicut ergo qui vult carpere rosam spinis circumdatam, non

Mat. 23.

minima

minima circumspectione vitur, vt ita rosam accipiat, ne aculeis spinarum pungatur: Sic qui vult rosas piorum studiorum voluntariorum assumere, ea periculis remittendi debita obsequia cineta consideret, & tali circumspectione capiat, vt vulnus ex negligentia in rebus debitis non accipiat. Debita enim obsequia sunt velut panis, & alia alimenta præcipua, quæ non iam corpus, sed mentem hominis roborant, atque reficiunt; obsequia autem voluntaria sunt quasi suauissimi, arborum fructus, qui panem, & pisces, aut carnes elixas, vel assas suauiores faciunt, & comedendi appetitum excitant. Illa sunt velut auli, & argenti talenta, quibus homo diues efficitur; ista velut vasa magni pretij, quibus aurum atque argentum absconditur, & seruat. Sicut autem esset appetitus intemperantis, & animi insipientis indicium, fructus arborum solidioribus cibus, & reconditoria thesaurorum ipsis thesauris præponere, ita imprudentis hominis est, pro his negotiis, quæ præstare non debet, & quorum rationem non est redditurus, debita & obligatoria contemnere. Merito verò particularia exercitia, ad quæ nulla obligatione constringimur, arborum fructibus, & thesaurorum reconditoriis comparauimus, quoniam eatenus bona, & expendenda sunt, quatenus cibus solidioribus, & rebus pretiosioribus, scilicet Dei, & Prælatorum, & sanctæ Ecclesiæ præceptis adimplendis non officiant. Nam si aliquo modo ea, ad quæ tenemur, impediant, interim moderanda sunt, aut omnino relinquenda. Quod & Salomon monet, dicens: Noli laborare, vt dixeris: sed prudentiæ tuæ pone modum. Ille namque laborat, vt ditescat, qui desiderio proficiendi præceptis consilia adiicit, & oneribus, ad quæ statu ipso constringitur, voluntaria alia onera eorum, quæ non sunt debita, superimponit. Optimum consilium est hoc, & (vt infra dicemus) mentis spiritualis indicium. At modus huic sanctæ prudentiæ, & mensura huic pio labori ponenda est, vt scilicet istæ diuitiæ maiores diuitias non minuunt, & se diligentia debita in rebus iniunctis non opponant.

Ita autem prudentiam nostram, & desideria proficiendi moderabimur (nam & illa suam moderationem requirunt) si in omnibus non nostram voluntatem, sed Dei, & Domini nostri voluntatem, & Creatoris gloriam queramus. Dum enim hanc nostris laboribus promouere contendimus, ilud in primis maiore contentione præstabimus, quod Deo gratius est, & nobis vtilius, & obtutibus diuinis acceptius. Non dubium verò, quin duobus bonis propositis, quæ simul explere non possumus, quorum vnū debitū est, alterū nostræ voluntati relictū, illius præstatio magis Deo placet, & nobis maius commodam & vtilitatem confert. Quia si bonum non debitum omittamus, nullum crimen admittimus: si autem bonum debitū, ac præceptum relinquamus, manifestè defecimus. Sententia ergo Ecclesiastici: Post concupiscentias tuas non eas, & à voluntate tua auertere, non solum in malis, sed etiam in bonis custodienda est, vt scilicet illud bonum suspectū habeamus, quod non Dei beneplacitum, sed voluntas sola nostra dictauerit. Eo enim ipso, quod à sola nostra voluntate progreditur, & diuinis & Ecclesiæ iussis non probatur, à bonitate sua deficit, & aliqua malitiæ labe corrumpitur. Vnde Leo Papa sapienter ait: Cum sint in animis hominum multæ bonæ concupiscentiæ, & laudabiles voluntates, quid est, quod iubeatur, vt nostris non consentiamus affectibus: nisi quod ab illa concupiscentia prohibemur, & ab illa

A voluntate reuocamur, cuius ortus ex nobis est, & ideo mala pronunciat, quia nostra esse conuincitur. Ad distinctiones igitur concupiscentiarum, quæ sunt ex Deo, bene homini dictum est. Post concupiscentias tuas non eas, vt quas cognouerit proprias, sciat esse vitandas. Licet autem omnis boni voluntas ex Deo sit, tamen qua ratione debita obsequia impedit, aut in causa est, vt negligenter ea exequamur, non est bona, nec à Deo, sed à nobismetipsis profecta, quare fugienda est, & ad debitam mensuram reuocanda, vt sic ad Dei etiam voluntatem pertineat. Tunc possumus eam amplecti, & si præceptis, & debitis nostro statui se accommodat cum magna alacritate præstare. Omnes itaque vitæ religiosæ sectatores illud Prosperi magna attentione considerent, quod non parum illos viam salutis in multis occurrentibus edocebit. Quid, inquit, eis prodest, quod facultates suas abiiciunt, qui voluntates proprias non relinquunt: cum sit longè præstantius, voluntatibus propriis abrenunciare, quam rebus? Res suas etiam mundi quibus philosophi abiicere potuerunt, & nunc quilibet hæretici possunt. Sed nec illi cum suæ voluntatis fuerint amatores, secundum voluntatem Dei vixerunt: & isti dominicæ voluntati, suæ voluntatis studio contradicunt. Nō ergo res ea nos Deo commendat, quam & inimici Dei faciunt, sed illud, quod non nisi verè Christiani, & per hoc amatores Dei perficiunt. Hi sunt, qui voluntatibus suis, & rebus proiectis, suo se Creatori ex toto corde subiiciunt, ac suum velle, ex eius voluntate suspendunt. Si nos religiosos facit, non iam externarum facultatum, quam propriæ voluntatis abiectio, eam in omnibus, in malis scilicet, & in bonis ablegare curemus, & Domini solius voluntate regamur. Dicamus illi: Doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu. Tunc autem docebit nos vias suas, & ambulabimus in semitis eius. Vix enim eius sunt, vt bonum faciamus, quæ omnibus patent: semitæ verò eius cognitu difficiliore sunt, vt vnum bonum alteri præferamus, & quod ipse iubet, maiori cura, quam illud, quod nos volumus, & ad quod nulla lege constringimur, præstare curemus. Onera igitur nostri status primum, ac præcipuum locum semper obtineant, si volumus ad mentis puritatem peruenire: quibus præstitis, Dominus obsequia voluntaria non abiiciet, sed gradus & letabundus admittet.

Opiniones, & dicta tepidorum à religioso contemenda.

CAPVT XXI.

E Quam multa itineri perfectionis obstant! o quanta difficultates in via conuersationis spiritualis insurgunt! o quam immanes hostes nos carpentes iter, & ad puritatem festinantes impediunt! Obstant perfectioni mala, si non ab illis fugiamus: obstant & bona (vt vidimus) si non bene & debito ordine illa suscipiamus: obstat & homo sibi ipsi, qui propria imbecillitate compulsus ab eo, quod perfectum est, quia difficultatum spinis circumdatum, miserabili pusillanimitate discedit. Qui iure optimo posset clamare cum Paulo: Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius? Nam quamdiu mortalitas durat, sicut in

Prosper.
lib. 2. de
vita con-
templat.
c. 17.

Psal. 145.

Isa. 2.

Rom. 7.

numera

Prouer.
23.

Eccles. 18.

Leo serm.
18. de ie-
tiano 7.
mensis.